

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

[Super Infortiato 2]

Bartolus <de Saxoferrato>

[Venedig], 30. Juni 1493

De bonorum possessione secundum tabulas

[urn:nbn:de:bsz:31-319543](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-319543)

dicat in h. nec at. q. mater no aufert pupillo ius ordinariu. S. imo etiā nec ex ordinariu aufert: vt .s. e. l. i. §. h. z. l. iij. in fi. s. de iure do. So. pcedo q. pupillo no aufert nec ordinariu nec exordi nariu: sed no p iudicat mri qn petit se mitti i pos sessione noie ventris lz cōtra. no. s. de v. in pos. mit. l. i. §. si cui. dic vt ibi.

Um si
c ne. xi.
mita
vt p bal. in
l. i. C. eo.

Um sine Dicat hic q. exhere datus no hz car. qz si aliqs cōstiteret eū filiū no admitteret. S. s. e. l. i. si ipubes. in fi. vbi pstat que eē exclusum ab illo iure: z sic si aliqs cōstiteret eū filiū no admitteret: z tñ hz carb. So. ibi pōt admitti p res titutionē in integrū: z sic de iure ptoio. nam p carb. pto: sibi subuenit. sed h no pōt admitti ni si p qrelā: z sic de iure ciuili: vñ pto: no subuenit sibi nisi prius intētata querela. **Ultimo** h no. q. interest mea p nunciari me fratrē pp hereditatē fratris: z sic no. ad id qd dixi de actionibus iudicialibus: qz possuz me petere p nunciari fra trē: vt dixi. s. d. ven. in pos. mit. l. vbi cū qz. §. i.

Triptus Ho. casum in quo hereditas no adita trāsmittit. qd dic plene in l. venter. de ac qui. heredi.

Icia Dic plene de materia huius l. §. s. e. l. i. in fi.

Veritur Quero qd in pos sessionibus vacatib. puto q. debeat interim mitti in possessio nē si paratus est satisfacere vt sic possessiois pri bus fungeret: vt. s. e. l. de bonis. §. i. Ex. l. sequenti.

An missus ex carboniano possit agere.

Ed sicuti Opp. q. missus ex carbo. no possit res vendicare: vt. s. e. l. iij. §. missuz. Dic glo. q. ibi agebat p principalē aduersariū: hic p alios debitores: z est bona z ipsā approbat doc. in l. act. in. iij. opp. C. de ordi. iudi. Vel dic dic gl. hic satis dedit. iō agit p pticulares possessores tanq. curato: dat. bonis z est vera: z istaz opi. t3 Ly. C. e. l. i. De hoc an missus ex car. possit age re. hētis in l. i. in pn. s. e. z. l. iij. §. missū. z. l. ideo qz. z. C. de or. iudi. l. i. in. vj. q. z. C. e. l. i. s. d. inof. tel. l. qui de inofficioso. Et iō p declaratōe oium istoz reassume: aut qs incepit agere anteq. sibi status qd moueret: z tūc postq. qd status icipit sibi moueri pōt omitta pma qōne carb. bo. pos. petere z qd differat qd status in tps pubertatis no distincto prius agebat petitorio vel possesso rio: vt. s. e. l. i. in pn. lz gl. aliter ibi dicat. ita dz in telligi. l. iij. §. pui. s. e. z ita pōt intelligi. s. e. l. iij. §. pe. fm lec. quā dedi ibi. Aut vult agere post petita bo. pos. z tūc aut agit p principalē aduersa riū: aut p alios pticulares debitores vel possesso res. pmo cāu aut agit possessorio z pōt: vt. s. e. l. iij. §. missuz. z. §. parui. e. l. hz lec. gl. Aut agit pe torio: z tūc si qd vult agere tanq. car. possessoz vt illa sūmaria pbatio q. fuit habita in carb. sibi pfit in hoc iudicio z no pōt: vt. d. l. iij. §. missuz. Si vero vult agere directa petitione hereditatis z pbare se filiū: z tūc pōt: vt. d. §. missū. Si vero vult agere p alios debitores seu pticulares suc cessores: z tūc aut no satis dedit z no pōt: vt hic a cōtrario sensu. z. l. sed z si is. §. i. s. eo. aut satis dedit: z tūc aut vult agere tanq. heres. z no pōt ne fiat p iudiciū petitoi hereditatis: vt. d. §. mis sum. z. l. si qs libertatē. s. de peti. here. Aut vult agere tanq. curato: datus bonis ex vigore satis datōis: z pōt vt hic fm vnaz lec. vt. d. l. sed is. §.

.i. z. ij. z. iij. s. eo.

De bonoz pos. fm tab. Rubrica.

Dictū est bo. pos. s. tab. vey qz est alia bono rum possessio q. vocat fm ta. q. no hz locū donec pōt intētari ptra tab. vt. j. e. l. iij. in pnci. z. §. i. iō post titulū de bo. pos. ptra ta. segtur de bo. pos. fm tab. **Querit** gl. qre in codice pmo posuit bo. pos. fm ta. z hic postposuit. Dic vt hic in gl. Ex. l. sequenti.

Instra an possint scribi in papyro z i tabula lignea: z an credat lris marmoreis.

Abulas Quero vtrum sit dfa qbus ver bis qs vraf. Gl. q. no z bñ. vt. l. hac cōsultissima. in h. z. l. qm. C. de testa.

Itē dī hic q. no refert in q. materia h fiat. **Quero** quid si scribat in tabula de ere. Rñ. sufficit etiā si i lapide scribat. **Quero** qd si in terra scribat. Rñ. si sigillari potest sufficit. **Ex** hac. l. ex gl. no. q. instrū publicū pōt pu blicari i chartis de papyro: vt hic. dū dic char tis: qz charte dicuntur de papyro: vt. s. de le. iij. l. libroz. z ex de pfirmatio. vtili vel inutili. c. cum dilect. z in Spe. de instru. edi. §. postremo. ver. itē q. est scriptum. Scōo no. q. si in tabulis de li gno scribat instrū publica eādē fidē portat sicut si in chartis scriberet: vt hic. dū dicit siue lignee sint. p hoc. s. cōmoda. l. i. cōmodato. §. si pupil lares: z hoc ibi tangit p. **Quil. de cu.** **Ultimo** ex qōnibus gl. q. dicūt q. pōt scribi in terra vel la pidib. facit in ar. ad qōnez q. scripturis antiqs factis in lapidib. debeat credi: z hoc est verū si fuit scriptū de priuz volūtate. p hoc est tex. z gl. C. de religio. l. monumētoz. in fi. p hoc qd no. in Spe. de pba. §. nūc videndū. ver. ix. Ex. §. sequenti.

Si pducunt duo instrū eodē die facta nec ap paret d. pōritate q. eoz pualeat: ibi. **Querit.** Et qd cū duo testes deponūt q. ticius occidit seiuz aliq. q. sempronius qs puniet vide in fi.

Non autem de testa. mi. vbi solus cursus anni irritat tab. Solu. spāle ibi in milite. Itē op. C. de testa. l. sancimus. vbi cursus decen nij mutat testm. So. ibi fuit cursus decenij cū re uocatione facta licz minus solēniter: sed h nulla fuit reuocatio. **Querit** glo. quid si pducunt duo testā eodē die cōfecta nec appet qd prius z qd posterius. querit cui debeat stari. Gl. no. hic plene. z. C. de edic. diui adri. tol. l. fi. z. **Rof.** po nit q. si idē sup hoc ti. i. h. s. doc. vident dicei sic. Si qdē illa duo testā fuerūt facta sub vna sigil latōe est vnū testm z ambo veniūt ex testō: vt. j. .e. l. §. si qs in duobus. z de tab. exbi. l. locū. §. i. Si aut sūt diuerse sigillationes no tñ app areq. prius z q. posterius. tūc hz. z. **Hug.** dicūt q. nul lus eoz sit heres qd **Dy.** t3: qz est dubiū de viri bus testi ergo no pōt adiri hereditas: vt. l. sed z si de sua. s. de acqui. here. hoc placz. sed recepit duas determinationes. **Primo** fm **Jac. bal.** vt sit veruz qn neuter possidet: sed si alter posside ret ille obtineret z actor succūberet. **Mā** actor dz pbare testm suū esse factū posterius quo no pro bāte succumbit. p hoc. l. eū actum z qd ibi no. s. de neg. gef. z. l. si matrē. C. de pba. z. l. no so lū. §. sed vt pbari. j. de ope. no. nun. Scōa limi tatio q. p dicta sūt vera qn instituti sunt parīs cō ditionis: q. nullus erat de veniētib. ab intest. no eniz in vno essent instituti cānei in alio veniē

De bono
r u pos. hz ta
bu. pica.

Abu -
t las de
papy /
ro. Circa in
strumētū pu
blicū i papy
ro facē ad id
qd dixi in J.
sempronius
pculo. d. le.
.iij. z adde
bar. in. l. i. cō
modato. §.
sicut. i. fi. cō
mo.

C. s. no at
querit gl. vi
de bal. ang.
z Imo. in. l.
eū q. i. pn. s.
de acq. he. z
de hac. q. z
qd i duabus
scētētis s.
rijo z dua /
bus electōi
b. eadē die
factis. vide
bal. in. l. ij. i
pe. colū. C.
qn prouo. z
qd in duob.
instrumētis
factis eodē
die nec appa
ret q. pmo
z qd scōo vi
de bal. no. i
.l. de rebus
C. de dona.
aū nup. z gl.
bar. z bal. in
psti. i. C. i. §.
qb. z qd in
duob. i. i. rris
pcuratōis
factis eodē
die in vna p
sona. Vide
bal. i. l. falluf
i. rris. col. C.
d. fur. z d. q.
glo. vide ali
qd p glo. z
doc. i. c. rno
bus. in gl. i.
de rescrip. i
.vj.
ADDE de
duob. pecu
ratorib. eo
dē die pstita
tis **Old. cō.**
filio. i.

C Sufficit facit ad. q. Et ite dcm no. ad intel. ctu eoz q di xi post gl. z bar. in. l. sibi tur. s. de pi. gno. z adde qd is regula riter in inia regraf etiaz scriptura tn fallit icā ma trimoniali q sufficit pba ri per testes. c. alberticus z ibi Inno. eē de testi. z ad bar. Ead de no. p. cu; i. l. sicut. C. de fi. instru. vide et bar. h. bal. i. l. ij. i. iiii. col. C. de eden. et bar. z bal. i. l. emaci. de fi. instru. z bal. i. l. gesta in. iij. col. C. de re. iur.

C Sufficit qñ iudex p. nūciat dicta testū hēri p. aptis suffic ē adde bar. i. d. auē. qui semel.

C S. Si qñ in duobus. Allig alleg. bar. p. nūciat in. l. se. p. nūciat p. cu. lo. de le. i. s. possit p. cae. dari q. aut i. instrumēto d. scripte sūt publicaf. et credit exem. plo vt ibi. s. si solūmodo p. cernat exē. plū n. credit vt dic. z ad id q. dicit h. bar. vid. qd scripsi i. auē. si qñ in aliq. C. de eden. post bart. z bal. late z vi de bar. in. l. si qñ ex argē. tarijs. s. p. re. tor. aut. z. s. phibet. s. d. edē. vbi etiā z. s. riu. z. fa. cit h. qd scri. pū post Ro. in. l. kiēdū. i. pe. charta. d. ver. obli.

C P. d. edi. eta. va. Ad. d. bar. i. l. ex. ar. gē. s. i. s. de. edē. z. Ly. in. l. sctus. i. fi. q. C. de fi. instru. z. spe. i. ti. d. instru. edi. s. ostēfo. ver. illō. q. q. z.

tes ab intestato: tūc debemus psumere i dubio p venientib' ab intestato. ar. s. de p. ra. l. si duob' .s. si pus. z. l. hac cōsultissima. s. si qñ. C. de te. sta. z. p. hoc. l. vl. in. fi. C. de codi. p. hoc. fac. vrgē. rō: q. si neutrū illoz testōrū valeret venientes ab intestato veniret: vñ si volūt venire ex testō fm s. functi volūtate tutius est eos admitti p cōseruā. da defuncti volūtate. Tertia limitatio est q. p. re. dicta sunt vera in pagano q. nō pōt decedere p. parte testatus: z. p. pre. intestatus cū duobus tes. tamētis: vt. l. si certarū. z. l. querebas. s. de test. mili. secus si esset miles: q. posset decedere cum pluribus testis. **C** Itē faciūt ad. q. si duo testes deponūt q. ticius occidit seium alij dicūt q. sem. pronius occidit seium. Ex p. dictis pōt solui q. si diuersificāt in tpe: q. duo dicūt q. ticius occidit de mēse ap. alis. alij q. sempronius occidit de mē. se maij: tunc isti sunt p. rarij: vt. l. i. fm. vnā. lec. C. q. accu. nō. pos. z. sic. vel. neutri. stabit: vel. eligētur digniores fm. l. ob. carnē. s. si. s. d. testi. si. nō. nō. diuersificāt in tpe sed simpliciter duo dicūt q. ti. tius occidit seiu. alij duo dicūt q. sempronius oc. cidit seiu: tunc cū possibile fuerit q. ambo simul occiderūt seiu ambo puniētur p. ea. q. s. dixi.

Ex. s. sequenti.

C Quis p. pbare p. duos testes se i. s. titutū corā. vij. testib' cū agit bo. pos. here. pe. Si nō sit du. biū d. volūtate z. solēnitare illa d. z. p. septē testes p. bari. Et cū appellatio fuit i. terposita i. scriptis z. ē. dep. dita p. testes poterit p. bari. Et an sufficiat si dicat dicta testū hēda p. apertis.

Sufficit. Dicit hic sufficiat ta. extare l. z. nō. p. ferant. **C** Quero quō. iudex dabit bonoz possessionē si nō. p. ferant ta. bule: q. nō. ff. apud. hē. dē. vl. defierūt. extare. Rñ. si loq. mur fm. iura. hodierna: fm. q. sufficiat sola. a. gnitio nō. est dubiū: vt. hic. no. z. l. vl. C. q. admit. ad. bo. pos. s. h. iura. ista. nō. est dubiū. S. z. dic. eo. dez. modo. q. iste. bo. pos. nō. dan. in. forma. iud. cij: vt. l. iij. s. ac. rere. de. bo. pos. z. si. iudex. sū. ma. tiz. cognito. negocio. dabit. bo. pos. **C** Sed. que. ro. qd. p. dest. ista. bo. pos. cū. si. agā. bo. pos. hē. di. peti. nō. poterit. pbare. se. i. s. titutū. Dic. gl. C. e. ti. l. ij. q. suffic. p. bar. ipsū. i. s. titutū. ex. testō. z. septē. tes. tes. interuenisse. p. duos. testes. ita. dicūt. qd. a. Si. tñ. est. dubiū. de. volūtate. z. solēnitare: q. est. dubi. um. an. testato. me. i. s. tituit. Itē. an. i. s. tituit. me. so. lēniter: tūc. voluntas. d. z. p. bari. z. solēnitare. per. se. prem. testes: vt. p. bar. in. l. vl. C. de. fide. i. cō. si. autē. est. certū. de. volūtate: sed. dubiū. de. solēnitare: vt. quia. aduersarius. heres. cō. s. titel. q. talis. me. here. dez. scripsit: sed. dicit. nō. solēniter: tunc. si. qdē. cō. fessio. heredis. fuit. certo. tpe. limitata: vt. q. dicat. cō. s. titel. q. talis. te. i. s. tituit. tali. tpe. die. ac. loco. tē. sufficit. p. bari. solēnitare. p. duos. testes. ita. pōt. in. telligi. gl. C. e. l. ij. Si. nō. cō. fessio. heredis. nō. fuit. limitata. tpe. z. loco: vt. q. dicit. p. s. titel. q. fuisi. he. res. scriptus. sed. nō. solēniter: tūc. nō. suffic. q. p. bes. de. solēnitare. nisi. p. septē. testes. nā. si. p. bas. p. du. os. tres. vel. q. tuos. testes. solēnitare. i. tercessisse. nō. suffic. q. p. fessio. hē. dis. nō. extē. dif. ad. tps. quo. so. lēnitare. i. tercessit. **C** Alterius. iste. s. facit. ad. q. qñ. appellatō. d. z. i. terponi. i. scriptis: z. si. ē. i. scriptis. i. terposita. z. est. p. dita. certe. p. testes. p. bari. pote. rit: vt. hic. z. l. testiū. in. fi. C. de. testi. Itē. dicit. hic. suffic. tabulas. extare. l. z. nō. p. ferātur. facit. qñ. iu. dex. p. nūciat. dicta. testū. hē. da. p. aptis. l. z. nō. le. gat. nec. p. tibus. ap. iat: suffic. b. z. hoc. puto. veruz. si. p. tes. aliter. sciāt. dicta. testū: vt. i. auē. atq. semel. C. de. p. ba. z. in. sū. ma. illius. ti. per. l. z. o.

Ex. s. sequenti.

C Producenti exēpluz testū nō. d. z. dari. possessio. ex. edicto. diui. adri. s. l. nec. notario. p. ducēt. exē. plum. a. se. factum. de. p. p. rō. testō.

Si quis in duobus

Si quis in duobus No. ta. h. q. exēplo. nō. pōt. peti. bo. pos. Et. sic. facit. q. pos. sessio. ex. edicto. diui. adri. nō. debeat. ei. dari. q. pro. ducit. exēplū. l. z. bo. pos. ex. illo. ti. differat. multum. ab. ista. nā. illa. nō. pōt. dari. nisi. p. ducat. testm. nō. viciatū. z. c. vt. l. edicto. sed. ista. daf. etiaz. si. tabule. nō. p. ducant: vt. s. s. sufficit. Itē. fac. ad. q. si. vn'. z. idē. notarius. exēplificat. testm. suū. dicēs. hoc. est. exemplum. cuiusdā. testi. facti. manu. mei. notarij. Et. illo. exēplo. nō. dabit. bo. pos. nec. pos. ex. edicto. diui. adri. vt. h. d. i. testator. q. exēplauit. suū. testm. **P**redicta. vera. nisi. exēplē. ex. p. tocollo. notarij. mortui: quia. tūc. hē. p. i. s. t. r. o. publico. z. auctētico. vt. in. c. cu. p. tabellio. eē. de. fi. i. s. t. r. u. no. bñ. tē. x. ibi. si. vero. id. qd. exemplum.

Exigit. Jurisconsultus pcedit hoc ordi. ne. p. imo. dicit. a. q. bus. debēt. eē. facte. ta. vt. bo. pos. dari. possit. scdo. dicit. quō. ter. tio. qñ. quarto. dicit. p. qua. p. re. d. z. dari. bo. pos. s. vero. dixit. ex. q. bus. tab. datur. bo. pos. z. ita. trās. it. p. tra. imo. suffic. si. hēat. testi. factionē. tpe. testi. fa. cti: vt. s. e. l. s. si. qñ. aut. **D**io. dicit. multū. bene. vi. de. eā. que. incipit. nō. duobus. z. c. z. ipsā. signa. i. bi. nō. sic. in. duobus. primis. imo. idem. vt. p. bar. s. i. proxi. alle.

Si linum

Si linum. Dicit incipit tractare qñles debēt eē tabule: vt. bono. pos. def. Et. ad. euidētā. scias. q. tabule. ex. q. bus. petis. bo. pos. debēt. eē. signate. signis. vij. testiu: vt. l. i. C. e. ti. **C** Op. q. nō. pōt. dari. fm. ta. q. daf. rñ. ex. tabul. in. q. bus. sūt. vij. signa. vt. j. e. l. charte. z. C. e. l. z. hoc. linū. sit. icā. tñ. remanēt. vij. sigilla. q. nō. fuit. icā. s. z. linū. i. quo. ff. vij. sigilla. appēsa. s. z. aliō. linū. **E**l. si. illō. linū. fuerit. icā. s. u. dic. q. nō. ē. to. talis. icā. s. z. qd. no. p. p. ter. rescripta. antiqua. s. z. qñ. inuestigabit. hic. an. fuerit. incisum. linū. a. testato. re. vel. ab. alio. Rñ. fm. iura. hodierna. fm. que. suf. ficat. sola. agnitio. sine. iudicis. facto. nō. est. dubiuz. sed. fm. iura. antiqua. fm. que. requirebat. decretū. iudicis: tunc. nō. curo. qualiter. iudex. interposuit. decretum. sed. in. bo. pos. here. peti. examinatib. plene. a. quo. fuerit. linum. incisum. ar. l. de. pupil. lo. s. totiens. j. de. no. ope. nun.

Ex. s. sequenti.

C An testō. coroso. i. aliq. parte. substā. tiali. debe. at. credi: z. an. notario. dicēt. hāc. cancelationem. ego. feci.

Si rose

Si rose. No. hic bo. tex. ad tab. seu ad puilegia q. qñqz corosaz hñt cordulā in q. est appesum sigillū: q. sufficit q. re. manet. tñ. de. cordula. qd. sustineat. sigillū: secus. si. totaliter. cordula. ē. corosa. **P**onam. q. testm. ē. corosuz. in. aliq. parte. substā. tiali. an. debeat. credi. dicit. glo. q. nō. secus. si. nō. sit. corosum. in. parte. substā. tiali: q. tūc. sic. vt. l. si. vnus. C. de. testa. z. l. pe. s. h. e. ti. ita. dicit. glo. **A**duerte. si. testm. conti. net. rasuram. in. loco. suspecto. nō. debet. ei. credi: z. hoc. est. verum. nisi. p. aliq. partē. testamēti. pōt. cō. prehendi. q. in. illa. parte. rasa. cō. tineret: vt. in. c. cu. olim. extra. de. censu. z. p. hoc. apparet. si. no. tarius. diceret. cā. cellationem. z. supra. scriptionē. ego. feci. sibi. credat: ut. l. i. s. de. his. que. in. te. de. lē. z. de. hac. q. habetis. p. glo. z. Ly. C. de. edi. di. ui. adri. tol. l. ul. in. scda. q. p. n. c. i. p. a. l. i. c. i. r. c. i. a. s. i.

Ex. l. sequenti.

C An. bo. pos. fm. tab. possit. cō. currere. i. bo. pos. cō. tra. tabu. ibi. Itē. Et. an. possit. peti. bonozum.

cū. seq. **C** s. Exigit. ipaz. signa. vide. de. hac. glo. no. bal. i. l. i. C. de. sa. cro. s. eccle. i. lect. in. iij. q. in. h. z. i. l. fi. i. h. C. si. a. nō. p. pe. iud. z. i. l. h. in. an. te. pe. col. in. ver. h. dubi. taf. C. vñ. le. git. plene. p. Imo. p. alt. os. i. l. is. cui. lege. de. test. z. l. i. gallus. s. ille. cā. s. de. li. z. post. **C** Si. rose. dicit. gl. d. d. not. ad. sub. scriptionem. notarij. z. adde. qd. no. Imo. i. c. fra. ternitatis. d. hereti. z. qd. no. i. c. cū. ve. nerabilis. d. relig. do. z. i. c. ex. litteris. d. fi. instru. z. adde. qd. no. dixit. qui. d. suza. i. l. si. ex. falso. C. de. trā. factio. q. vñ. tali. in. strumēto. in. quo. cō. tinef. aliqua. falsi. tas. ē. in. lo. co. nō. suspe. cto. icidit. in. crimē. falsi. z. refert. ita. te. nere. Jo. an. in. addi. spe. d. instru. edi. s. instrumēta. in. addi. q. in. cipit. huic. vi. cto.

pos. vnde liberi. donec pendet: an alter petet cōtra ta. ibi. Querit. Et quid pdest habere possessionē p vnde liberi: ibi. Secundo. Et an posthumus possit venire per vnde liberi z per ptra ta. ibi. Sed quid.

Quissimum. Dic iurisconsultus incipit tractare quo tpe debet peti bo. pos. fm ta. **Op.** z videtur q possit adiri hereditas an q petat ptra ta. qd apparet: q post aditaz hereditatem datur ptra ta. vt. l. illud in pn. s. de ptra ta. So. aliud in aditione de iure ciuili: vt ibi. aliō in fm ta. bo. pos. vt hic. Item videtur q instituti nō expectēt preteritos: vt. l. illud. s. i. s. s. ptra ta. Rñ. verum est q ibi nō expectant preteritos: sed nō veniunt p bo. pos. fm ta. sed ptra tabu. **Item op.** q fm ta. z ptra ta. pnt concurrere: vt. l. si duo. s. de leg. prestan. fm vnam lect. glo. Quidam reprehendunt ibi illam glo. ego sustinui eam ibi dicendo q tunc nō datur fm ta. donec sperat s ta. qñ institutus nō est i pari gradu cum venientibus p ptra ta. als secus vt ibi. Sed dices tu nōne hoc est s casum in. l. illud. s. fi. s. s. ptra tab. vbi institutus z preteritus erant in eodem gradu: z tñ habet locum fm ta. donec intē tatur cōtra ta. So. vos habetis. j. pxi. s. q institutus sub conditione pōt petere fm ta. ille ergo qui est institutus lz alius posset petere ptra tab. pendet institutionis sue cōditio: q poterit esse q ille nō petet ptra ta. interim. ergo si est eiusdē gradus nil repugnat eū admitti. Non ob. l. illd. s. fi. de ptra ta. q ibi loquitur in quadam pditione que verisimiliter expectari nō debet. s. vt posthumus nō nascatur als secus. Preterea rō potest esse ista: q si est eiusdem gradus alio petere ptra ta. fm ta. conuertet in contra ta. z ideo nō expectatur: vt. j. pxi. s. als secus: vt. s. Querit glo. vtrum interiz posset peti vnde liberi. donec pendet: an ille petet ptra tab. z alius fm ta. Gl. arguit pro z ptra z finaliter dicit q sic. Sed qro dicit ne verum ista glo. Videte si nos ponimus esse preteritos filios in prāte qui dicūt nulluz testamentū de iure ciuili: tūc glo. dicit veruz q statim potest peti vnde liberi: z probant oēs leges allegatē in gl. sed si nos ponimus filium emancipatum esse pteritum: tūc glo. nō diceret verum nisi ponamus institutum repudiāsse: q donec habet locum fm tab. non habet locum vnde liberi zc. vt. l. i. s. i. j. si ta. te. nul. extra. **Secundo** quero ad quid prodest venire p vnde liberi cuz habeant locum fm tab. Dicit glo. quo ad legata. Videte glo. verum dicit in emancipato here de scripto nō aduente vel repudiante. als nō haberet locū vnde li. **Sed** quid i posthumo. Dicit glo. idem q pōt venire per ptra ta. vel vnde liberi: z hoc intellige in posthumo: qui esset recasurus in prātem. Ego dixi q bo. pos. contra ta. vel vnde liberi cōpetere possunt eidem. quero vtrum tps simul cedat vtriqz. Glo. q sic z bene **Item** dicitur q expectandi sunt qui possunt venire per contra tabu. quero quid si aliquis est exclusus p cōtra tabu. sed potest petere restitutionem in integrum: an debet expectari. Glo. dicit q nō z allegat. l. quartam. j. de fideicō. li. z. l. ij. s. si bonoz. j. ad tertul. qd tene menti: z ideoz habuistis heri. s. ti. i. l. si impubes. s. fi. **Dicitur** q debent expectari donec petatur ptra tab. sed quid si est petita contra tab. vtruz aliquis admittatur ad fm tabu. Rñ. sic si contra tab. est de lata ei qui non est ex liberis: vt. l. si impubes. s. fi. s. ti. i. **Quero** vtrum q diu pōt peti carbo

debet expectari sicut quando datur cōtra tabu. Videt q sic: q carbo. z cōtra ta. dantur eodem iure: vt. l. i. s. z generaliter. s. tit. i. Sed cōtra dicit vt in casibus quos habuistis. s. ti. i. l. si impubes in fine.

Ex. s. sequenti.

Can bonorum possessio que datur pendente conditione sit iuris vel facti: ibi. Querit. Et an deficiente conditione fm tabu. cōuertatur in cōtra tab. ibi: hic dicitur. Et an in ista bo. pos. ptra ta. sit opus noua agnitione vide in fi.

Si sub conditione. Dicit hic q instituto sub conditione datur bo. pos. fm ta. zc. Contra pendente conditione nō pōt adiri hereditas: vt. l. si quis instituitur. s. de here. institu. So. aliud in aditione. aliud in bono. pos. fm ta. z hic ē vnus de casibus in quib⁹ bo. pos. fm ta. est necessaria. Item videtur q in bo. pos. fm ta. nō habet locum quando est filius preteritus: q tunc testm est nullum nec pōt peti fm ta. vt. l. su⁹ quoqz in prin. de here. insti. z. l. si pater. C. de insti. z substi. So. imo potest testamentum esse ali- quod filio confirmante. sed quoz gl. tenet q hodie filio instituto sub conditione testamentū non est nullum: q remouetur cōditio qm ad legitimam. ita no. in. l. suus. s. de here. insti. z. l. si pater. C. de insti. z substi. **Dicit** vt dixi in. d. l. suus. **Dicitur** hic sub conditione. quero vtrū est verum siue sit institutus suus siue extraneus. **Dicit** glo. q sic dummodo extraneus sit institutus vtiliter: vt. j. e. l. bi demum. z intellige extraneo instituto z nullo filio preterito. vel erat filius exhere datus. als si fuisset filius preteritus: tunc filius posset venire per contra ta. q tales fuerūt ta. ex quibus adiri potuit hereditas tpe mortis quod sufficit: vt. l. quod vulgo. s. de contra tab. z. l. filium. e. ti. z sic bo. pos. fm ta. non pōt peti. **Item** dicitur hic si defecerit cōditio pretor tuerur fm ta. ac si accepisset cōtra ta. sed quid si extiterit cōditio. **Dicit** glo. remanebit datio firma: vt. j. e. l. s. si quis ita. Sed tunc quero quid si deficit cōditio. Glo. responderet aut fuit institutus suus aut extraneus. **Primo** casu cōfirmatur. sed hoc scōm dictum non est veruz totaliter si essz talis que veniret ab intestato per vñ agnati vel vnde cognati. **Terre** fm ta. vnde legitimi vel vnde agnati: vt. j. e. l. sub conditione. z statiz dicam latius. **Querit** glo. vtrum bono. pos. q datur pendente conditione sit iuris aut facti. In hoc sunt opi. sed glo. dicit q est facti: z ideoz no. s. de here. insti. l. si quis instituitur. sed Ja. de are. dicit aliter vt refert Ly. in. l. si pater. C. de insti. z substi. in vlti. q. z clarius in. l. filijs matrem. de inoffi. testa. Et dicit aut est institutus extraneus sub conditione qui nullo modo erat ab intestato successurus: z tunc ista bono. pos. que ei datur est facti z tribuit sibi hoc solum: vt existente conditione non habeatur necesse de nouo petere. **Item** tribuit aliud fm Jac. de are. quia misus in possessionem iste poterit exercere omnia tanq curato: datus bonis. ita no. **De** als Ros. in. l. si quis instituitur. s. de heredi. insti. licz gl. ibi aliter dicit. Si vero iste erat extraneus talis qui veniret ab intestato z succederet per vnde legitimi vel vnde cognati: z tunc nō est iuris adueniente conditione bono. pos. fm tab. conuertetur in illā que sibi competeret: vt. j. ea. l. si sub conditione. z dicitur iuris: quia in omnem euentum tribuit ius. Aut est filius institutus: z tunc aut fuit institutus sub cōditione prātiua: aut ca

Quissimum. hic q instituto sub conditione datur bo. pos. fm ta. zc. Contra pendente conditione nō pōt adiri hereditas: vt. l. si quis instituitur. s. de here. institu. So. aliud in aditione. aliud in bono. pos. fm ta. z hic ē vnus de casibus in quib⁹ bo. pos. fm ta. est necessaria. Item videtur q in bo. pos. fm ta. nō habet locum quando est filius preteritus: q tunc testm est nullum nec pōt peti fm ta. vt. l. su⁹ quoqz in prin. de here. insti. z. l. si pater. C. de insti. z substi. So. imo potest testamentum esse ali- quod filio confirmante. sed quoz gl. tenet q hodie filio instituto sub conditione testamentū non est nullum: q remouetur cōditio qm ad legitimam. ita no. in. l. suus. s. de here. insti. z. l. si pater. C. de insti. z substi. **Dicit** vt dixi in. d. l. suus. **Dicitur** hic sub conditione. quero vtrū est verum siue sit institutus suus siue extraneus. **Dicit** glo. q sic dummodo extraneus sit institutus vtiliter: vt. j. e. l. bi demum. z intellige extraneo instituto z nullo filio preterito. vel erat filius exhere datus. als si fuisset filius preteritus: tunc filius posset venire per contra ta. q tales fuerūt ta. ex quibus adiri potuit hereditas tpe mortis quod sufficit: vt. l. quod vulgo. s. de contra tab. z. l. filium. e. ti. z sic bo. pos. fm ta. non pōt peti. **Item** dicitur hic si defecerit cōditio pretor tuerur fm ta. ac si accepisset cōtra ta. sed quid si extiterit cōditio. **Dicit** glo. remanebit datio firma: vt. j. e. l. s. si quis ita. Sed tunc quero quid si deficit cōditio. Glo. responderet aut fuit institutus suus aut extraneus. **Primo** casu cōfirmatur. sed hoc scōm dictum non est veruz totaliter si essz talis que veniret ab intestato per vñ agnati vel vnde cognati. **Terre** fm ta. vnde legitimi vel vnde agnati: vt. j. e. l. sub conditione. z statiz dicam latius. **Querit** glo. vtrum bono. pos. q datur pendente conditione sit iuris aut facti. In hoc sunt opi. sed glo. dicit q est facti: z ideoz no. s. de here. insti. l. si quis instituitur. sed Ja. de are. dicit aliter vt refert Ly. in. l. si pater. C. de insti. z substi. in vlti. q. z clarius in. l. filijs matrem. de inoffi. testa. Et dicit aut est institutus extraneus sub conditione qui nullo modo erat ab intestato successurus: z tunc ista bono. pos. que ei datur est facti z tribuit sibi hoc solum: vt existente conditione non habeatur necesse de nouo petere. **Item** tribuit aliud fm Jac. de are. quia misus in possessionem iste poterit exercere omnia tanq curato: datus bonis. ita no. **De** als Ros. in. l. si quis instituitur. s. de heredi. insti. licz gl. ibi aliter dicit. Si vero iste erat extraneus talis qui veniret ab intestato z succederet per vnde legitimi vel vnde cognati: z tunc nō est iuris adueniente conditione bono. pos. fm tab. conuertetur in illā que sibi competeret: vt. j. ea. l. si sub conditione. z dicitur iuris: quia in omnem euentum tribuit ius. Aut est filius institutus: z tunc aut fuit institutus sub cōditione prātiua: aut ca

suali aut mixta. **P**rimo casu est facti et non potest conuerti in vnde legitimi: quia est quid sibi imputetur cum conditionem non impleuit: et ita dicit glo. que incipit casualis vel etc. Aut fuit institutus sub conditione mixta vel casuali: et tunc aut in defectum non fuit exheredatus: aut fuit exheredatus. **P**rimo casu h3 bo. pos. qua est iuris: et ideo in oem euentuz ius tribuit: vt hic. Scdo casu qm in defectuz conditionis fuit exheredatus et tunc aut fuit exheredatus non rite: aut rite. si non rite tribuit ius et p inde est ac si exheredatus non erat: vt. l. non putauit. §. non quis. §. de ptra ta. Si vero fuit rite exheredatus: aut ita q non poterit rumpere p querelam: et tunc non tribuit ius. als si poterit rumpere: tunc secus. hec vltima opi. non videtur vera: qz l3 posset rumpere p querelam illa bo. pos. non potest in aliam conuerti ante plataz querelam: nec ius hoc vult: et sic necessitate expectabitur q ille adeat. **P**redicta vera si conditio sit adiecta in fauorez filij: qz tunc datur illa q est iuris als secus: vt no. doc. in. l. filius matrem. C. de inof. testa. dic vt ibi p Ja. de are. **P**redicta dicitur q deficiente conditione bo. pos. fm ta. conuertitur in ptra tab. **Q**uero vtrum hoc sit verum in distincte siue filius sit institutus siue exheredatus in defectum conditionis. **Q**uidaz in vltima glo. videtur dubitare: sed ego pcedo id q dicitur hic in gl. esse verum: qz si conditio deficit siue alius sit institutus siue non potest peti ptra ta. quasi tale testm sit ex quo potuit adiri hereditas: qz illud est verum pendente conditione ab alio q ab illo. Sed si potuit filius adire tunc non datur bono. pos. ptra tab. **E**t ideo dicit qz alius institutus erat dz peti cōcuruz cū filio preterito: et ideo conuertitur in ptra ta. **Q**uero vtrum qm sit ista conuersio sit necessaria noua petitio vel agnitio. **L**erte non: vt. l. iij. §. si sub conditione. §. de ptra ta. sibi dum dicit accepisset in preterito: tñ non arbitror q est male dicitur si de nouo petatur. **A**ltimo scias qz hic. §. h3 locum qm sit existente conditione sine dubio dz dari heredi scripto. sed si esset dubium qz haberet alium cui faceret partē per concursum: tunc dic vt dicemus. j. ca. l. §. si quis ita.

Quero vtrum vide qd no. bar. et bal. i. l. ij. C. de success. edi.

Pro qua. **V**idistis supra quo tempore petatur bo. pos. fm ta. nunc psequitur videre p qua parte petatur. **G**lo. op. et videtur qz interim debeat tota petitio vniri. ar. j. de assi. liber. l. sub conditione. §. i. et l. ex semisse. de acqui. here. **I**sta questio est multuz difficilis. ideo examina plene. in. l. ij. §. si pars here. peta. et dixi. §. de le. i. l. plane. §. si con iunctim.

Ex primis. **R**atio dubitandi erat qz videtur qz debeāt cō iungi: qz si ille est institutus per. xiiij. anos. ergo intra. x. qd hic remouet. p hoc. §. de vul. et pup. sub. l. ex facto. §. item quero.

Si quis ita. **O**pp. qz tertius non admittatur quia non est institutus. primo loco: vt. §. proxi. §. Sol. in spicimus mentem fm quam primo loco est institutus non autem inspiciamus ordinem scripture vide glo. que incipit ex gradu: ibi. l3 sit ar. cōtra dic vt ibi. nam ille. §. debet intelligi fm istum: vt non cōsiderem ordinem scripture: sed mentē etc. vt. l. si quis instituat. de here. insti.

Si quis ita instituerit. **D**icitur hic bo. autem pos. etc. contra immo pendente conditione potest peti bo. pos. vt. §. ca. l.

§. si sub conditione. **D**icit glo. ibi de bo. pos. q est facti hic iuris. trussa est. **A**lij dicunt qz non potest ita quin possit reuocari. trussa est etiam. **A**lij dicunt qz hic et ibi potest peti ea que est iuris: et quod dicit hic non peti. l. irruocabiliter. **T**u dic qz ibi loquitur quando existente conditione vnus solus vocatur. tunc enim ille in possessione mittitur. hic autem ex existentia conditionis incertum est quis vocetur: et ideo non potest fieri missio in possessionem. **N**on enim possumus dicere quare magis vnus frater qz alius in possessionem mittatur: qz non sunt inuicem instituti nec per cursum faciunt partem: sed si esset vnus institutus alius substitutus: tunc institutus pendente conditione mitteretur in possessionem: qz hec fuit voluntas defuncti: vt instituto substitutus preferatur.

Si duo. **S**i substitutus preferatur cōiuncto cōditione cessante cōiunctus admittatur. h. d. **I**n hoc ver. no. duo. **P**rimo no. quod dixi in casu et plene dixi in. l. re coniuicti. §. de lega. tertio. **F**allit quando qz ppter presumptram voluntatem defuncti: vt. l. qui dam testamento. §. de vulg. et pupil. et ibi tetigi. **S**ecundo no. qz portio accrescat sine noua petitione de quo habuistis plene in. l. sed cū patro no. §. de bo. pos.

Ex. §. sequenti.

Si monachus fuit heres institutus et transfuit ad aliud monasterium cui acquirit.

Si seruus. **D**icitur hic qz transit ad nouum dominum. ptra immo videtur quod apud primuz debeat remanere: qz institutus videtur eius contemplatione vt. l. cum aliquis. C. de iure delibe. **G**lo. fatetur contrarium: quia licet domini noui iussu acquirit tamen primo tenebitur restituere per conditionem sine causa. sicut in seruo fructuario vel bona fide possessore ita dicit glo. **F**ateor: id quod glo. dicit qz restitui ei cuius contemplatione est institutus debet referre ad casus positos in gl. scilicet ad seruum fructuarium vel ad bona fide possessum non ad casum de seruo alienato: quia debz imputari domino alienati: vt videatur alienare cum omni causa cum apud emptorem est cum causa non sine causa. **I**tem dicitur hic qz hereditas debetur nouo domino. contra immo domino antiquo: vt. l. si post. §. si. §. quando di. leg. ce. et l. que le. j. de re. iur. **S**o. aliud in legato aliud in hereditate. ratio qz in legato inspicitur tempus mortis adire hereditatis. **S**ed quid in fideicommissio restituit. **G**lo. videtur dicere idē quod in hereditate. **V**idete in fideicommissio ē idem quod in bo. pos. vel in hereditate quo ad ea que ponuntur in. l. seruo inuito. ad treb. non quo ad ea que hac. l. dicuntur. naz fideicom. vniuersale queritur domino inuito seruo vt dicam in. d. l. seruo. et ante restitutionem transmittitur: vt no. plene in. l. apud iul. §. antistia. §. ad treb. et sic non potest dici idem quod in bo. pos. vel hereditate qm ad casum nostri. §. sed est idem quod in legato: et hoc tene menti: qz est vtile: qz si aliquis monachus fuit heres institutus vel aliquid sibi relictum et transfuit ad aliud monasterium. certe ex predictis apparet cui monasterio acquirat sicut dixi in seruo.

Charte. **V**ides hic et gl. dicit qz instrumenta possunt scribi i chartis rasis. l3 p̄suetudo non seruat.

I sub conditione.

C. §. si seruus. postof in gl. **P**ro hoc optime facit. l. si qz seruū. §. de ac. ept. et ita alias r̄idi d̄ iure put hic dicit. l3 hac r̄oz non vidit sem h̄ b̄i fa. cit qd no. in. l. aditio. §. d̄ acq. here. et l. i. si seruū. §. si qz omis. cau. tel. i. p̄n. vide **I**mol. q̄ d̄ r̄uz videt tenere in. l. si mibi et tibi. §. regula d̄ lega. i.

C. **C**ui monasterio. si monach⁹ fu it heres institutus et transfuit ad aliud monasterium cui monasterio acquirat vide qz no. bal. i. l. i. C. qz admit. in. x. col.

C. **C**harthe. **I** char ta rasi scribi dicit tñ **L**ry. in. l. compa. ra. C. de fi. instru. qd d̄ trabif fidet istu scripti i chartis rasi. arg. l. si. C. de edic. di. qd pot p cedere qm p rasi r̄a rem̄ fisset aliqua cicatrix alias forte secus p istu tex. qd in chartis p foratis vide bal. in. l. con tract. i. vij. col. C. de fi. instru.

De hoc vidistis plene in. l. ij. §. si sub conditioe .s. eo. titu.

Videndum. Hic est nota. casus. Contra hunc. §. op. fm hoc videtur qd filius sit deterioris conditiois qd extraneus: quia filius certis psonis legata pstat: extraneus non. Sol. intellige de filio instituto sub conditioe in cuius defectu alius fuit institutus quo casu habet necesse venire per contra ta. secus si in defectu conditionis non esset alius institutus: qd tunc aut deficiente conditioe veniret ab intestato et nemini legata pstatet. **Ultimo** no. qd licz pendente conditioe quis petet bo. pos. tamen non propter hoc quis dicitur de cedere testatus. sed inspiciamus finem vtrum existat conditio vel non: et tunc iudicabimus sinez an decesserit testatus vel non.

Ex. l. sequenti.

An bonorum possessio fm tabu. detur cuiusqz instituto.

Idemum. Dicitur qd ille institutus sub conditioe petit fm ta. qui est institutus vtiliter Sed extra nullus institutus sub conditioe est institutus vtiliter: vt. l. si quis sub conditioe. §. si quis omis. cau. te. So. huius timore quidam restringunt oēs leges que dicunt qd instituto sub conditioe datur fm ta. in his qui possunt ab intestato succedere vel p contra tab. vt. l. ij. §. si sub conditioe. §. e. z. §. l. pr. Sed Jo. contra: qd bo. pos. datur cuiusqz instituto. sed si deficiat conditio tunc distinguit inter extraneos et filios et venietes ab intestato. ad rōnem in contrariis videtur qd qd dicit vtiliter exponitur. s. a lege: qd nisi obstat et dicitio que solum obstat non obstat aliud impedimētum. simile habuistis in. l. iij. §. si. z. l. seq. §. de leg. pstatan.

Am tabule. No. qd dicitur plus si qd destruitur si remanent. vij. sigilla que reguntur sufficit: et sic no. qd septem sigilla regunt als no valeret: vt. l. i. C. e. ti. Secundo no. qd si in testamento sint plures. vij. testibus scripti: et illi qui sunt supra scripti. i. vltra numerum scripti negēt se interfuisse non ppter hoc vitiatu testm. vide bitis in. l. i. in fi. §. que admo. te. ape.

Ex. l. sequenti.

Institutus alternativē sub duabus conditio nibus p trariis et in diversis portionibus p qua portioe petet bo. pos.

Ita scriptum. Ibi ex parte no de terminata. s. ex qua parte fm By. alij habent in littera parte sexta. et sic videtur glo. habuisse in tex. suo. sed By. dicebat vacat: et sic debet intelligi et legi alio modo: et fm lect. By. est multum clara. sed fm lect. prout habes in littera sexta gl. legit alio modo: sed non applaudit littere. **Quero** tamen fm lect. glo. ponamus qd qdam est institutus alternativē sub duabus conditio nibus contrariis in diversis portionibus p qua portioe petet bo. pos. Dicit gl. qd est in electione sua petat ex maiori portioe vel ex minori: et bene dicit: sed non applaudit huic littere. **Opp.** fm lect. By. videtur qd aliquis sibi met non potest substitui: vt. l. si servus cōem. §. ticius de vulg. et pup. Sol. non ob. imo cōcordat quoniam hic mutatur causa: quoniam deficiente conditioe prime institutionis incipit habere locuz substitutio vide glo. que incipit condit. ibi. §. de bere. in sti. dic imo de vul. et pup.

Ex. §. sequenti.

Licet testator dicat si filius meus decesserit i pupillari etate bona mea deueniant in talem p hoc no est quin substitutio sit pupillaris.

Qui filio. Hic est nota. casus et menti tenendus. **Opp.** per pupillare substi. succeditur pupillo: vt insti. de pupill. substi. in prin. sed hic mihi dixit heres esto. ergo fuit vulgaris non pupillaris. So. dicitio mihi no ob. qd intelligitur mihi. s. per mediam personam pupilli. ita habuistis in. l. i. §. de vul. et pup. et ibi no. et sic. no. qd dicitio mihi: nihil operat. Et hoc est vtile ad. q. quam vidi de facto dicebant verba testi et voluit qd si decesserit in pupillari etate bona ipsius testatoris deueniant in talē. op. qd non erat pupillaris: quia testator dixit tm de bonis ipsius testatoris non de bonis ipsius pupilli. sed omnes doc. dixerunt contrarium: quia illa verba bona ipsius testatoris nil operantur: et perinde est ac si non essent adiecta et succedatur pupillo in omnibus bonis testatoris et pupilli: et illa verba nil operatur. sicut hic dicit de dicitio ne mihi. qd tene menti.

Quidam testamentuz.

No. qd in testamento in scriptis dabitur fm ta. in testamento nuncupatio dabitur bo. pos. fm nuncupationem: vt hic. et habetis. C. e. l. ij. tamē ille qui petit bono. pos. fm nuncupationem debet facere fidem de testa. patris. als non admittitur: vt. j. l. p. xxi.

Ex. l. sequenti.

Substituto petenti particulam testamenti debet dari cū heredis institutione.

Bonorum. **Oppo.** et videtur qd testamentum patris non sit necessarium: vt. l. sed et si contra. de vulg. et pupilla. **Gl.** dicit ab initio oportet qd pater faciebat sibi testamentum vt valeat testamentum filij. sed si testamentum patris expugnat: distingue vt in glo. **Ex hoc** habes qd si aliquis petat particulam testamenti: vt substitutus pupillariter tunc debet sibi dari a notario cum heredis institutione. ratio quia substitutio sine institutione non valet. de hoc per docto. in. l. fina. C. de preci. impera. offe. et l. argentarius. §. i. §. de eden.

Si ex liberis. **Ista** est bona. l.

Nora ex hac. l. q. l. qui duos in princip. §. de reb. du. que loquitur quando incertitudo de prioritate et posterioritate emanat propter casum: quia ambo decesserunt vno casu habet locum quando decesserunt diversis casibus si tamen alias incertitudo emanat in defectum conditionis: vt hic. **Oppo.** qd ista obscuritas vitietur substitutionem: vt. l. duo sunt tici. §. de testa. ru. Sol. ibi emanat incertitudo circa personas eorum qui sunt instituti. hic circa personas eorum quibus est facta substitutio. **Item** oppo. j. de verborum obliga. l. continuus. §. illud. Solu. illa magis concordat: quia illud vt valeat stipulatio. hic vt valeat institutio. **Oppo.** de. l. si fuerit. §. de reb. dub. vbi est necesse qd substitutio facta per ista verba qui ex liberis et c. verificetur per vnum non per duos. Sol. hic speciale: quia defunctus voluit qd in hereditate ultimo morientis inueniret hereditatem patris. dixi in. l. qui duos in principio. de reb. du. **Item** oppo. de. l. euz qui. §. ad treb. Sol. ibi in substioe si deicommissarij. hic in directa pupillari. Ratio fuit

b Dixerūt
pū. No. p
iudice dele.
referu te ta
rationē expē
sari vt nō si
bi s; dlegati
competat ta
ratio. et vide
bar. in. l. ter
minato. C. d
fructi. et lit.
expen.

Ita scriptu
s. qd si
lio. vtile ad
q. vba ipro
pūat vt va
leat substitu
tio pupilla
ris. idē d iu
re ē dicēduz
si testator ap
posuisset v
bū nō expē
suz: s; tacitū
puta si dixit
rit si filius
meus deces
serit i pupil
lari etate vo
lo q bona
mea vcdant
et distribuā
tur iter pau
peres xpi p
cōmissarios
meos. naz h
cōprehēdit
q cōmissarij
accipiāt bo
na ppria au
ctozitate et
sic cōprehē
dit directa
pupillaris si
cut si dixit
q bona ipi
us pupilli v
dant p hoc
no. p bar. iij
ctioe his que
ipse voluit i
l. cēturio. f
ij. pnci. q.
ē qd sit et d
vul. et pupil
lz repiaz qd
pe. de anch.
i p filijs suis
videat firma
re sū eius
qd hic dicit
bar. s; forte
nō bñ. s; hac
q. hētur p
pau. s; ca. in
l. i. de vul. et
pu. vid bal.
in. l. scibus
in. xvij. col.
d ipub. ang.
i. d. l. i. i p n.
limitat istuz
s. duobus
modis.
ADDE cō
siliū. d. pe.
v. vij. et vide
bal. d. cōsilio
ccccxxij.
iij. li.

quia in hereditate vlti mi voluit testator: reperi-
re hereditatem p̄mi: que ratio cessat in contra-
rio. dixi in l. qui duos in principio. s. de re. dub.
Item opponi. de manu. testa. l. cum ex pluri-
bus. Sol. vt dixi in l. duo sunt ticij: quia est incer-
tudo personarum quibus aliquid relinquitur
sed hic instituti nō sunt incerti lz sit incerta mox
pupillo:um.

Filius. Querit glo. vtrum sibi pos-
sit imputari cur non misit pro-
curatorem. Glo. dicit q̄ non. Allegat. l. ab ho-
stibus in p̄nci. s. ex qui. cau. ma.

Testamento. C̄hic est subtilis
s. z p̄mo ponit
vnum dictum. secundo eius limitationez. tertio
ponit aliud dictum quod videtur simile primo.
quarto assignat aliq̄s dissimilitudines inter istō
dictum tertium z primū. secunda ibi plene. ter-
tia ibi non secus. quarta ibi nec putauerit: z bre-
uiter. h. d. Testamentū eius qui se dedit ad ar-
rogandum irritatur nisi postq̄ factus fuit sui iu-
ris noua voluntate approbetur. Item testamen-
tum p̄mum tollitur per secundum nisi secun-
dum postea incidatur: vt p̄mum confirmetur:
quia tunc p̄mum ad excipiendum tm̄ valebit.
hoc dicit. C̄ In tex. in fi. ibi actori idest heredi
scripto in secundo testamento opponatur p̄ he-
redem scriptum in p̄mo possidentem z conue-
tum inspiciatur. s. si est scriptus in p̄mo testamē-
to: z tunc posset euz opponere non als. C̄ Que-
ro in prima parte quare p̄mum. testamentum
tollitur exceptione. Dicit glo. quia capitis dimi-
nutio est de iure pretorio. ideo non potest tolle-
re testamentum quod est de iure ciuili. ita dice-
bat Bzo. Guil. reprehendit dicens q̄ capitis di-
minutio est de iure ciuili: vt in sti. de le. agna. tu.
s. si. z edictum de capitis diminutione positū
in ti. de capi. dimi. non inducit diminutionē: sed
restituit actionem in capite minuto. Et gl. dicit
except. doli: quia per recentem voluntatem qua
si arrogatio facta tenuerit. Nec so. non est bona
quia in p̄m. huius. s. non fuit aliqua recens vo-
luntas: sed solum se dedit ad arrogandū: quare
dic quod dicit de exceptione doli debet intelligi
de exceptione facti seu intentionis: q̄ testamen-
tū tollitur ipso iure: vt. l. i. s. exigit. s. e. z ibi no.
z. s. de iniur. testa. l. i. Non ob. in sti. qui. mo. test.
in sti. s. non tm̄. vbi dicit q̄ non per omnia irrita-
tur. z sic tex. ibi dicit nō per omnia: q̄ pōt ex no-
ua voluntate confirmari: vt hic. in secundo casu
quia immo ille. s. hoc probat. q̄ cum confirmet
de iure p̄torio: appet ergo q̄ de iure ciuili i totū
erat rescissum. C̄ Secundo quero vtrum omnia
que habet qui dat se in arrogationem in arro-
gatorē transeunt. De hoc dic in sti. de acqui. per-
arro. C̄ Circa secundam partem quero quot te-
stes debent habere iste littere q̄ confirmant istā
voluntatez. Glo. dicit. v. Idem no. C. de codi.
l. i. z no. in l. heredes palam. s. sed si notam. s.
de testa. vbi videtur dicere q̄ sufficiāt duo. By.
ibi dicit z bene. quandoqz adhibet voluntatem
ad confirmandum voluntatem inualidaz: z tūc
requiruntur. v. vt hic. Quandoqz adhibent ad
declarandum voluntatem validam: z tunc suffi-
ciunt duo: vt ibi. Dices tu quomodo ex volun-
tate probata per. v. testes potest deberi heredi-
tas cum. vij. requiruntur: vt. l. hac consultissima.
C. de testa. z. l. cum tabule. s. eo. ti. Respon. suf-
ficat q̄ in p̄mis tabulis confirmatis fuerint. vij.
Ex illis enim p̄mis tabulis agitur non ex secū-
dis: z hoc fit de iure pretorio per bo. pos. fm ta.

vt in sti. qui. mo. testa. in sti. s. non tm̄. facit. l. con-
ficiūt. s. si post. s. de codicil. Erit ergo hic cas-
sus in quo bo. pos. fm tabu. erit necessaria cum
de iure ciuili nō possit adire. Alij casus i quibus
bo. pos. non est necessaria no. per glo. z plenius
per docto. C. vnde legit. l. vlti. C̄ Veniamus ad
ver. non secus. hic innuit q̄ ideo sic quoniā fm̄
testamentum inciditur: vt reconualescat p̄mūz
sicqz per recentem voluntatem p̄mum recon-
ualescat: sed hoc videtur contra ver. nec putau-
erit. Dicit glo. inter hunc casum z superiorem est
dissimilitudo z similitudo: vt in gl. habes. Sed
p̄ma dissimilitudo non est bona: quia per ar-
rogationem tollitur ipso iure sicut per secundū
testamentum: vt dixi. s. s. p̄mo. Item dicit gl.
est dissimilitudo in re suscitatione: z in hoc dicit ve-
ritatez. vnde apparet q̄ dissimilitudo est quo ad
excipiendum: sed quo ad agendum est similitu-
do. C̄ Opponi ad ver. nec putauerit. dicitur h
q̄ hic agitur de viribus exceptionis non testa-
menti: z sic innuit q̄ p̄mum per secundum tol-
litur ope exceptionis. contra in l. sancimus. C. s.
test. vbi tollitur ipso iure. Dicit gl. hic non dicit
q̄ p̄mum tollatur ope exceptionis: sed dicit q̄
oppo. exceptio agenti ex secundo per scriptum
in p̄mo: z sic refertur ad proximū. alij referūt
ad p̄mum quod nō placet: quia hec lectu. non
aptatur ad p̄ncipium. C̄ Item dicitur hic q̄ a
genti ex secundo opponatur exceptio doli. con-
tra videtur q̄ per cancellationem tollatur secun-
dum ipso iure: vt. l. i. s. de his que in te. delen. z
l. si ita scriptum. s. de lega. ij. Sol. vbi testamen-
tum cancellatur anteq̄ sit perfectum tollitur ip-
so iure. Si vero post testamentum perfectum:
tunc non tollitur ipso iure: vt hic. z no. in l. i. s.
de his que in te. delen. Dic innuit q̄ tantum ille
qui est scriptus in p̄mo testamento potest op-
ponere exceptionem doli. Contra exceptio doli
ex parte opponentis est in rez: vt. l. ij. s. plane. j.
de doli exceptio. Sol. quedam est exceptio doli
descendens a dolo commisso in agendo: z tunc
loquitur lex contraria. Quedam est exceptio do-
li descendens a dolo commisso in forma agendi
z tunc non est iuris: quia illa exceptio non com-
petit vniformiter cuiuslibet conuento. nam si con-
uentus est scriptus in testamento cum habeat
voluntatem defuncti sibi competit. Sed si con-
ueniretur extraneus: tunc sibi non competit si
comittitur doli in actione querenda: quia vni-
formiter committitur contra quemlibet vnde q̄
cunqz conuenitur haberet. C̄ Dicitur hic q̄ pos-
sidentem habet exceptionem. quero vtrum contra
extraneum possessorem habeat actionem. Res-
pon. non quia non reconualescit: vt datur actio
contra aliquem: sed datur exceptio possidenti
nota glo. super verbo resuscitauit. C̄ Quero
quid si nemo possideret quis istorum duorum
deberet poni in possessione ex edicto diui adria-
ni. Secundus non: quia tabule sunt cancellate:
z illud edictum habet locum quando testamen-
tum non est vitiatum non cancellatum zc. Sed
comittitur in possessione scriptus in primo si ha-
bet testamentum non vitiatum non cancellatū
quia habet potiora iura: vt hic z preferetur: vt
l. edicto de edic. diui adriani tol. C̄ Ultimo h
l. facit ad materiam vtrum quis posset oppone-
re de iure tertij. Et quidam tractabant hic vt do-
minus Ray. doct. tractat in l. cum seruum. C. de
seruis fugi. dixi plene in l. ij. s. p̄mo de except.
rei iudica.

a C̄i ex
q̄ liberis
s. te-
stamento. C̄i
de bal. in. l.
fi. in. ix. col.
in versi. i. q̄.
zē. C. vñ le-
gi. Et de in-
tellectu hu-
ius. s. vide
et bal. p̄ du-
es col. in. l.
sancimus.
C. de tes.

b C̄ Glo. die
v. add bal.
in. l. fi. in. ix.
col. in versi.
que. C. vñ
legit.

Scrip-
tus ex
laudo. vide
qd no. bar. i.
.l. i. s. de ar-
bi. r. i. l. si so-
cietate. s. ar-
bitroz. in. iij.
col. in. q. an
ex snia arbi-
trioriat ac-
tio. s. p. fo-
cio. r. vide
bar. i. suo pti-
lio. incip. vi-
sa costitu. ad
bart. h. vide
et no. p. bar.
i. l. si qd arbi-
tratu. de. vb.
obl. r. l. i. s. C.
de. pben. ep.
r. i. l. si qd ex
plensu d. epi-
aud. r. flo. in
rep. v. l. si so-
cietate. s. ar-
bitroz. p. fo-
cio. r. inno. r.
d. an. i. e. qn
taualio. d. iu-
re iur. r. in. c.
h. e. r. p. glo.
io. an. r. add
qd ut pluri-
muz arbitra-
meta vocaf
lauda: ut per
bar. i. d. p. i.
ci. v. i. a. p. h. e.
factu sic nar-
raf viget i ci-
uitate ceteri-
ni. r. tene me-
ti q. l. ex lau-
do no oriat
actio: orit tñ
ex pte p. p. o.
missi qd est
no.
C Si quis a
parete fuerit
manuissus
rubri.
b C Quero
an. an. hodie
testm filij sub-
iaceat qrele.
adde bar. i. l.
si a milite. s.
.i. de. tes. mi.
r. qd in filio
doctore. vi-
de. j. i. l. i. s. e.
r. alius.
c e Adici-
pat. s. h.
nepos. r. q. si
ro bart. tex.
vid r. ibi imo-
la in. d. l. post
dotez.
d C. s. si pa-
res. ad intel-
lectu h. s. vi-
de. l. stipula-
tio h. mo co-
cep. d. v. ob.
r. h. no. p. bar-
to. i. l. h. C. d.
pact. r. gl. i. l.
pactum. C. d.
col. vbi bal. i.
iij. op. r. gl.
in. l. h. qn. s.
.i. i. v. p. gra-
uari. C. de i.
offi. testa.

Scriptus

Ad hoc vt he-
res possit hac
bo. pos. agnoscere requiritur qd ipe cer-
tus sit demonstratus in testamēto r qd certa por-
tio sibi deferatur. alias secus. C. No. qd heres dz
demonstrari certa demonstratione: ut. l. i. i. ubem.
C. de testa. r. l. hac p. l. i. i. s. C. qui tes. fa. pos.
C. Secundo no. vt valeat insto dz ee certa portio
instituti que sibi deferat. C. Itē op. r. videt qd ta-
lis institutio no valeat: vt. l. si qd ita de here. isti.
Sol. in glo. r. pbatur bec so. in. l. i. s. de here. in-
sti. C. Sed ad hac so. op. de hac. l. h. qd si ita. vbi
conditio de presenti. lz sit falsa no viciat. So. ibi
fuit pditio alternatiua vna de presenti alia de fu-
turo. vnde lz conditio de presenti sit falsa: tñ pp il-
lam de futuro no vitiatur. Itē vñ qd defectus co-
ditionis no vitiet: ut. l. i. s. h. sub conditio. C. e.
r. de codi. insti. per totum. So. ista conditio que
pendet ex voluntate testatoris: si no impletur rema-
net testamentū validū: vt. l. i. s. de here. inst. r. l.
si qd ita. e. ti. r. erit practica si qd instituit aliquez
ea pte qua instituit in prio testō: tñ iste institutō
est bonorum possessor ex scōo testō ligdato p of-
fensionē primi. sicut dico in laudo. nā no agitur
ex laudo: qd ex snia arbitri no oritur actio: vt. l. i.
C. de arbi. Itē snia arbitri est qd az datus: vt. l. si
meis. s. recepisse. s. de arbi. r. sic agef ex pte co-
promissi ligdato r declarato per lauduz postea
latum.

C Si a patre qd fu. ma. Rica.
Ex. Rica. sequenti.

C An testamentū filijfa. irritetur pp preteritio-
nem parentum.

C Continuat hac rubricā glo. r bene r etiā i gl.
sunt subtiles. q. aduerte ad eas. C. Primo qrit
gl. quare hic iuriscōsultus fecit mētionē filij emā-
cipati. Ad hoc respondet glo. r bene: qd fm ista
tēpora filius in prāte constitutus no pōt facere
testm. ideo no erit necessaria p tab. Poterat tñ
testari filijfa. de castrensi vel quasi: r tñc no sub-
iacet querele vel cōtra tab. vt. l. h. C. de inof. test.
r sic de filiofa no erat tractādū. sed de emācipa-
to tñ. C. Quero an sit verū hoc hodie qd testm
filijfa. no subiaceat qrele vel p ta. in castrensi vel q
si. Dicit glo. qd dicit qd sic. lz se pfirmat auē. p
byteros. C. de epi. r de. Circa hoc sunt glo. va-
rie. quidā dicūt qd etiā oliz no hēbat locū quere-
la vel p ta. in castrensi vt qñ. ita no. in. l. q. de inof.
C. de inof. test. r. de li. pte. auē. ex cā. r. s. de inof.
tes. l. i. Alij vidētur dicere idē. hodie tñ in hoc ē
mutatū: qd hodie pōt agere p ad legitimā con-
ditionē ex. l. ita no. in auē. p byteros. C. de epi. r
de. r. l. cū lege. e. ti. r. de san. episc. in auē p byte-
ros. Alij gl. dicūt qd iura antiqua in hoc sūt cor-
recta. ita no. hic. alia est in. l. papi. s. pap. s. de in-
offi. tes. alia est in auē. in testō. C. ad tertul. i. l. si.
C. de inof. tes. Itā ultimā partē hz Ja. de ra. quā
puto verā. rō qd in corpe: vt cū de ap. cog. s. cās
r se. dñ qd testm filijfa. irritat pp pteritionē vel ex-
heredationē parentū pterquā quo ad legata. lz
filijfa. no pōt testari nisi in castrensi vel quasi.
go videtur qd debeat irritari.

Mancipatus

hic qd
p preterit hz p ta. Cōtra imo qre-
lam: vt. l. p filiu. s. de inof. tes. Dicit
glo. expone qrelā. i. p ta. hoc est face-
re violētā littere. Quare dic. ibi loqur in pte q
no dz institui: qd fili pcedebat: qd erat ex ordine
descēdentiū. hic no debebat institui: qd nemo euz
pcedebat. Site habuistis in. l. i. s. h. p. s. de pñ

gen. cū eman. lib. r. l. si qd exheredato. s. de iunf.
tes. r. iō pterit hētur p exheredato sicut dicim i
preteritōe materna vel materni gñis. C. Dicit h
ideo hz p ta. qd filius emancipatus querebat sibi
qro vtrū hoc edictū hodie cessat cū filius in prā-
te hodie no qrat nisi vsufructū. Et. se no firmat
Glo. r. opi. Bug. insti. qui. mo. ius pa. po. fo. s.
.i. quod puto verū: qd lz cesset vna rō: tamē alia
remanet: qd est p naturalis r dz succedere filio
ordine turbato: vt. l. naz r parentib. s. de inof.
test. pro hoc. j. e. l. in fi. r. qd not. j. de priui. cre. l.
vener. s. in bonis. r. insti. de nupt. s. affinitatis.
C. Quero que sit vñ inter bo. pos. p ta. que daf
p rono r illā que datur p r. Dicit vt in glo. r bene.
C. Quero qd si iste filius decedit intestatus. Bi-
cit glo. hēbit vñ liberi vel vnde parētes. r ita no.
in. l. qui se p r. in fi. glo. mag. C. vñ liberi. C. Bi-
citur hic auus pauus rē. quid de ulteriorib. di-
cit glo. idē per. l. i. s. parētes. j. de gradib. meli-
facit. l. i. s. gñalr. s. de. prestā. C. Quero qd de
ascēdentiibus p lineaz maternā. Rñ. no hz cōtra-
ta. qd pteritio p exheredatione hētur: vt. l. cūz fi-
lium. C. de inof. te. r. facit. l. illud. s. ad testamen-
ta. s. de cōtra ta. C. Ultio scias qd ubicūqz i hoc
ti. vel in ti. de p ta. datur p rito p ta. hodie ē ve-
rum si preterit cū cā. alias statiz testm est nullum
sicut si eēt preterit filius su: vt. s. aliud quoqz
capitulū. in auē. vt cū de ap. cog. Dices tu quō
pōt esse qd pretereat cū cā: nōne est exheredare.
rñ. non qd exheredare est ab hereditate priuare:
vt. l. iij. C. de lib. prete. vnde dicit filiū no instituo
quia tale quid fecit. vel lego. r. qd tale qd fecit.
r ista est pteritio cū cā. ita debetis intelligere.

Aepos

Mo. casum mirabile quo fm
hec iura filijfa. hz heredem.
C. Op. de. l. i. j. de castre. pe. So. hic spāle r sitr
est spāle in dote ita hētis no. in. l. post dotē. s. fo-
ma. Sed hodie indistincte filijfa. hz heredē in
aduēncijs: vt. l. quod satis. C. de bo. que libe.
Ex. s. sequenti.

C An datū simplr filio cōputet in legitimam.

Si parens

Mo. duos casus in q
bus p r repellit a p ta.
C. Op. de. l. si quādo. s. illud. s. de inof. tes. So.
aliud i filio: vt ibi. aliud in p r: vt hic. Et aliter
dicit glo. qd si p succedat filio ex pacto: qd emā-
cipat pta fiducia. r sic p pactū pōt repelli. secus
in filio no plz. quare dic hic p r accepit tñ quātū
ad qrtā sufficit: iō n hz p ta. vt hic. dū dicit qrtuz
satis est. sed in. l. p r minus accepit r hoc est ve-
rum. C. Quero dñ hic ne iudicia eius ingetaret.
quero qd si dedit simplr p r filio vel filius patri
tñ qd sufficiat ad legitimā. Dicit: vt. l. cū quo. i. fi.
s. ad. l. fal. Mo ob. l. si qñ. s. gñaliter. C. de inof.
tes. vbi no iputatur bona. nisi sit dictū: qd ibi lo-
qur qñ est certū qd pater donat. sed nfa. q. loqui-
tur. vbi simplr dat trāsserēdo dñium. no aut ap-
paret qualr det. r iō dixi hoc anno qd si p r q mit-
tit filiaz in monasteriū r ponit certā quātitatē pe-
cunie in altari qd illa pecunia sic simpliciter data
cōputat in legitimā. ur. l. cū quo ad. l. fal. r. s. di-
pi. Itē imutatur ad filitudinē dotis que cōputa-
tur i legitimā: vt. l. qm nouella. C. s. inof. te. cur
dotis loco istud quod datur filie intranti mōaste-
riū succedit. r ita dñ in vulgari. Itē predicta oīa
intellige fm iura antiqua hz que sufficiebat dari
quoquo relicti titulo. sed hodie oz qd hēat aliqd
iure institutiōis: vt. d. s. aliud. alias testm no va-
leret: vt ibi dicitur.

Est et alius. Dicit habetis qd si fili-
ulsa. cepit militare cō

C Si dedit
simpliciter.
qro nunqd
datū simpli-
citer filio in
legitimā cō-
putet. r not.
ad. l. si qñ. C.
de inof. te. r
est singularis
limitatio hz
imol. in. l. ti-
cio centū. s.
ticio genero
de p r. r. de.
r vide eūdē
in. d. l. cū qd
C. Cōputat
in legitimāz
no. p. eo qd
dal mōaste-
rio p filia ad
de bart. i. d.
s. ticio gene-
ro. in. fi. r. idē
dicit bal. i. l.
qm nouella.
in. fi. C. de i-
o. tes. r per
ista die bal.
in. l. h. in. xij
col. C. d. do-
promissa. qd
pater tenef
dotare filiaz
volentē igre-
di mōasteriū